عصفور
Asfour
over verraad
Caro Sicking

Asfour
Over verraad

'Tunesië is onbesloten over wie ze is, wat ze wordt. Net als ik, denkt Simone starend in de donkere armoede.'

Historische roman die zich ontrolt als een thriller. Vriendschap en verraad tegen de achtergrond van de Jasmijn Revolutie. (364 pagina's)

Achtergrond

Sidi Bouzid, Tunesië, 17 december 2010. Mohammed Bouazizi, een groenteverkoper van 26 jaar, steekt zichzelf in brand uit protest tegen de in beslagname van zijn weegschaal door lokale politie.

Bouazizi was niet de eerste zelfverbrander. Maar de tijd voor opstand was rijp. Massaal stond het Tunesische volk op tegen de dictatoriale kleptocratie van president Ben Ali. Telefoon in de ene hand, steen in de andere.

Nauwelijks een maand later ontvluchtte Ben Ali met zijn vrouw, de gehate Leila Trabelsi, en twee kinderen het land. De Jasmijn Revolutie, genoemd naar de nationale bloem, wekte hoop in de regio, de revolte breidde zich uit tot een Arabische Revolutie, door sommigen de Arabische Lente genoemd. Het volk eiste haar waardigheid terug, demonstreerde en vocht voor democratie en vrijheid.

Vier jaar later heeft de zogenoemde lente alleen in Tunesië tot een weifelende zomer geleid. Omringende landen verkeren in totale chaos. Stammenstrijd in buurland Libië. Algerije is stil onder de straffe rokken van Bouteflika. In Marokko schippert Mohammed VI om de monarchie in stand te houden. Egyptische generaals hebben wederom de macht naar zich toegetrokken. Syrië verkeert in staat van ontbinding. De Islamitische Staat Syrië en de Levant (IS, ISIS, ISIL) vecht voor het vierde kalifaat. De Koerden verweren zich dapper. Turkije speelt een dubbelrol. Yemen is verscheurd. Palestina bestaat niet, we spreken enkel nog van de Gazastrook en Westbank, waar mensen samengepakt op de vierkante meter bommen vangen en stenen terug werpen. Kortom, de Arabische Lente is verkwanseld en vervuild. Het Arabische volk is opnieuw verraden. Behalve, tot op heden, in Tunesië.

Tot op heden, want corruptie zit nog in de haarvaten van de samenleving. Met name voor de bewoners van het platteland gaat de verandering te traag. Velen leven nog in armoede, zonder werk, zonder stromend water, zonder hoop. Er is een nieuwe grondwet en een gekozen parlement, vrijheid van godsdienst en redelijke mate van vrijheid van meningsuiting. Lukt het Tunesië te breken met het verleden?

Verhaal

Asfour, vogel, speelt zich af tegen het decor van de omwenteling in Tunesië. De journaliste Simone Onslagt wordt erheen gestuurd om verslag te doen van de ophanden zijnde eerste vrije verkiezingen. Ze is pas gescheiden vanwege een korte affaire met de Belg Gilles Delourdes. Ze heeft niets met de Maghreb.

Een miskende fotograaf, een kleine taxichauffeur die naar Europa wil en een Facebookactiviste trekken met Simone langs campagnevoerende politici. Ze laten haar het 'echte' Tunesië zien. Vriendschap en verraad, vrijheid en onderdrukking in een land in transitie.

In Antwerpen raakt Gilles Delourdes bezeten en zet een wraakactie op touw. Ook hij is verraden.

Karakters

Zine El Abidine Ben Ali: geboren in 1935.
Tunesisch president van 7 november 1987 tot 14 januari 2011. Grote graaier en gewetenloos dictator. Gevlucht naar Saoedie-Arabië na de Jasmijn Revolutie, ook wel Arabische Lente genoemd.
1964 – 1974: Ben Ali zette een nieuwe militaire veiligheidsdienst op en leidde deze tot hij in ongenade viel. Hij werd in 1974 benoemd tot militair attaché in Rabat, Marokko - weggepromoveerd.
Tien jaar later (1984) kreeg hij een relatie met Leila Trabelsi, die zijn tweede vrouw zou worden.
Op 7 november 1987 pleegde Ben Ali een geweldloze coup. Hij heeft 23 jaar over Tunesië geheerst.

Leila Trabelsi: geboren in 1956 in de medina van Tunis.
Tweede vrouw van Ben Ali en moeder van zijn enige zoon. Mohammed is geboren in 2005.
Voormalig kapster. Intrigante en machtspeler. Leila positioneerde haar eigen familie rondom de president zodat de economie en het bestuur van het land in handen kwamen van de Trabelsi's. Ze werden de Familie genoemd. Een verwijzing naar de Maffia.

Habib Bourguiba: Tunesisch president van 25 juli 1957 tot 7 november 1987.
Bevrijdde het land van de Fransen, zorgde voor een wijdverbreid onderwijssysteem en emancipeerde de vrouw. Tevens een harde alleenheerser. Kreeg op late leeftijd altzheimer en werd paranoïde. Afgezet door Ben Ali.

Mohammed Bouazizi: groenteverkoper uit Sidi Bouzid.
Hij stak zichzelf in brand op 17 december 2010. Wordt gezien als 'lont' van de Arabische Revolutie.

Abdesslem Trimech: groenteverkoper uit Monastir, badplaats en geboorteplek van Habib Bourguiba.
Abdesslem stak zichzelf in brand op 3 maart 2010, nadat lokale politie zijn groentekar in beslag had genomen. Er waren rellen, maar geen camera's. De revolutie zou nog negen maanden en twee weken op zich laten wachten. Toen overkwam en deed Mohammed Bouazizi hetzelfde. Nu waren er wel camera's, dat was het grote verschil.

Fayda Hamdi: agente uit het corps van Sidi Bouzid.
Zij kreeg de schuld van de zelfverbranding van Mohammed Bouazizi. Ze zou hem in het gezicht hebben geslagen toen ze zijn weegschaal in beslag nam. Een ultieme belediging. Fayda Hamdi zelf heeft steeds ontkend dat ze Bouazizi geslagen heeft.

De Zwarte Tijgers: bijnaam van het elitecorps, oftewel de presidentiële veiligheidsdienst. Beter getraind en uitgerust dan het leger.

Ali Seriati: hoofd van de Zwarte Tijgers.

Seriati was de man die Ben Ali overtuigde om te vluchten naar Saoedie-Arabië. Pik en pook met Leila Trabelsi, die liever haar broer Belhassen op zijn plaats had gezien.

Amir Tarhouni: kolonel van de Zwarte Tijgers.
Arresteerde de familie Trabelsi vlak voor hun vlucht op 14 januari 2011.

Leger: het leger stond op het punt een coup te plegen.
Onderlinge strijd met de Zwarte Tijgers. Er zijn veel onduidelijkheden zoals niet-geïdentificeerde helikopters en een oorlogsschip voor de Tunesische kust, vlak voor de vlucht van Ben Ali. Tevens is tot op heden onbekend wie het bevel voerde over de scherpschutters die vanaf daken op de demonstrerende bevolking schoten in Tunis, 14 januari 2011.

Minister van Defensie, Ridha Grira: pas sinds januari 2010 op die post.
Misschien 'de man die Nee zei'. Moeizame relatie met generaal Rachid Ammar, die zijn loyaliteit elders leek te hebben.

Generaal met Amerikaanse vrienden, Rachid Ammar: hoofd van de landmacht.
Ammar had goede connecties met de Amerikanen en was volgens velen loyaal aan de vorige minister van Defensie: Kamel Morjane. Hij strijdt met Ridha Grira om de titel 'de man die Nee zei'.

Kamel Morjane: tot januari 2010 minister van Defensie, daarna minister van Buitenlandse Zaken. Goede relaties met de regering Obama. Heeft na de vlucht van Ben Ali een eigen politieke partij opgericht en meegedaan aan de eerste vrije verkiezingen.

Mohamed Ghannouchi: eerste minister onder Ben Ali, technocraat, econoom.
Zou als laatste lid van de regering geweten hebben dat Ben Ali gevlucht was. Nam het interim-presidentschap op zich om een machtstrijd tussen het leger en de Zwarte Tijgers, en daarmee een burgeroorlog, te voorkomen. Hij moest al na enkele weken zijn ambt opgeven.

Habibi (Moncef) Ben Ali: broer van de verdreven president Zine El Abidine Ben Ali.
Oprichter van de Couscous Connectie, een drugs- en witwasroute tussen Nederland, Frankrijk en Tunesië. Opgepakt in Parijs, gered door zijn broer de president, die hem met spoed een diplomatieke status verschafte. Dat was in 1989. Bij verstek veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf in Frankrijk in 1992. Gestorven onder verdachte omstandigheden in Tunis, 1996.

Yasser Arafat: leider van de PLO.
Bevond zich van 1982 tot 1994 in Tunis, waar hij trouwde met de veel jongere Suha. Zijn archief zou nog in Tunesië zijn. Hierin staan de contacten, de geldschieters van de PLO alsmede hoe aanslagen werden voorbereid.
Arafat is overleden in 2004.
Volgens zijn vrouw Suha zou hij zijn vermoord met polonium, een uiterst giftig, zeldzaam en moeilijk te traceren element.
Zijn lichaam is in 2012 opgegraven en onderzocht. Er is geen bewijs voor vergiftiging gevonden.

Suha Arafat: huwde op zevenentwintig jarige leeftijd in het geheim met de 34 jaar oudere Yasser in Tunis, 1990. Was bevriend met Leila Trabelsi. Suha kreeg de Tunesische nationaliteit in 2006. Binnen een jaar werd deze weer afgenomen.
Zeker is dat Suha en Leila ruzie kregen. Mogelijk ging het over L' École International de Carthage die ze samen hadden opgericht. Leila had de enige concurrent, het Louis Pasteurlyceum (Bouedbelli), laten sluiten. Volgens Suha heeft zij € 2,5 miljoen in Tunis achter moeten laten. Leila beweert het tegenovergestelde: Suha heeft haar bestolen en haar naam gebruikt om de concurrerende school te laten sluiten.
Daarnaast gaat het gerucht dat Suha in het geheim met Belhassen, de broer van Leila, zou zijn getrouwd. Tegen de zin in van de presidentsvrouw.
Andere bronnen menen dat Suha uit de gratie was geraakt omdat ze Ghadaffi een toelage had gevraagd, wat Ben Ali opvatte als een belediging. Weer andere bronnen beweren dat Suha een fortuinlijk huwelijk in de weg stond tussen een 18-jarig nichtje van Leila Trabelsi en Sheikh Mohamed Ibn Rachid al Maktoum (61 jaar), eerste minister van de Arabische Verenigde Emiraten en Emir van Dubai.

Khalil al Wazir, Abu Jihad: tweede man van de PLO.
Wordt beschouwd als de voornaamste strateeg achter bloederige aanslagen. Hij was verantwoordelijk voor de organisatie van cellen in de Gazastrook en Westoever. Vertrok met Arafat naar Tunis tijdens de Eerste Libanon Oorlog toen Israël de PLO probeerde weg te bombarderen uit Beiroet. Stond bovenaan de *Wanted*-lijst van Israël. Was initiator van de Eerste Intifada. In 1988 vermoord in zijn huis in Sidi Bou Saïd, vlak bij het Tunesische presidentiële paleis en de Amerikaanse ambassade. Israël eiste de aanslag op in 2012.
Mossad: de Israëlische veiligheidsdienst

Muammar Ghadaffi: kwam aan de macht in Libië door een staatsgreep in 1969. Vermoord door opstandelingen op 20 oktober 2011.
Streefde naar een Pan-Arabische staat, aanvankelijk met Egypte en Syrië. Er bleef onenigheid over het leiderschap van een dergelijke federatie. Nadat de eerste poging mislukt was, probeerde Ghadaffi in 1974 om Tunesië in het verhaal te betrekken. Al snel ontstonden er ook tussen de toenmalig heerser in Tunis, Habib Bourguiba, en Ghadaffi spanningen. De Pan-Arabische staat is nooit gesticht.

Aïsha Ghadaffi: enige biologische dochter van kolonel Ghadaffi. Ook wel de Woestijnroos genoemd.
Zat in het advocatenteam dat Saddam Hoessein verdedigde. Ontvluchtte Libië met haar moeder en een broer in augustus 2011. Kreeg asiel in Algerije, waar ze beviel van een dochter. Is het land uitgezet omdat ze opriep tot gewapend verzet om haar vader te wreken, meubels in brand stak, bewakers aanviel en een portret van Abdelaziz Bouteflika, Algerijns president, vernietigde. Oman bood nieuw onderdak.

Fellagha: Tunesische / Algerijnse strijder voor onafhankelijkheid van Frankrijk (1952 – 1956).
De term betekent Bandiet van de Grote Weg of Koppenkraker.

Lazhar Chraïti: 1919- 1963. Fellagha, strijder voor een onafhankelijk Tunesië. Werkte in de fosfaat mijnen, regio Gafsa, tot hij zich aansloot bij het Vrijwillige Arabische Leger ter bevrijding van Palestina, 1948. Streed daarna in Tunesië tegen de Franse kolonisatie. Medestander van Habib Bourguiba tot eind jaren vijftig, begin zestig. Keerde zich tegen het Bourguibisme, vanwege dictatuur, zelfverrijking, buitenland politiek en de marginalisering van de Fellaghas. Bereidde een coup voor. Geëxecuteerd in januari 1963 na veroordeling door het Militair Tribunaal. Tot op heden is onbekend waar het lichaam van Lazhar Chraïti begraven ligt.

Haganah: 1920 -1948**.** Zionistisch-Joodse paramilitaire groep, die was opgericht om de Joodse gemeenschap in Palestina te verdedigen. Is in 1948, na de stichting van de staat Israël, opgegaan in het reguliere leger. De term betekent: Verdediging.

Gilles: Fictief persoon. Nationaliteit: hybride.
Geboortedatum 24 mei 1954. Gilles is 57 jaar oud in oktober 2011.

Simone: Fictief persoon. Nederlandse.
Geboortedatum 30 mei 1963. Simone is 47 jaar oud in oktober 2011.

Hichem: Fictief persoon. Tunesiër.
Geboortedatum 2 maart 1984. Hichem is 27 jaar oud in oktober 2011.

Marouan: Fictief persoon. Tunesiër.
Geboortedatum 11 november 1967. Marouan is 43 jaar oud in oktober 2011.

Sassi: 1920 – 1965. Fictief persoon. Tunesiër.
Fellagha. Grootvader van Marouan, overgrootvader van
Hichem. Gestorven in de gevangenis.

Amal: Fictief persoon. Tunesische.
Geboortedatum 5 juli 1989. Amal is 22 jaar oud in oktober 2011.

Delourdes: Fictief persoon. Belg.
Geboortedatum 24 oktober 1925. Vermoord in 1978.

Dries: Fictief persoon. Nederlander.
Geboortedatum 25 september 1930. Dries is 81 jaar oud in oktober 2011.

Rachid: Fictief persoon. Marokkaan.
Geboortedatum 23 augustus 1932. Rachid is 79 jaar in oktober 2011.

Tunileaks: berichten die zijn geschreven door de bode van de Amerikaanse ambassade in Tunis. Opgeleid als historicus, genegeerd door vakgenoten omdat hij 'te veel verbeelding' had. Voor de regering Obama was hij echter van onschatbare waarde, aangezien hij van alle roddels op de

hoogte was door zijn contacten met bedienden in de paleizen en op andere ambassades, en vanwege zijn goede relaties met de elite, ministers en oppositie in de Tunesische samenleving.

Weddenschap

De eerste keer dat Gilles haar raam binnenstapte, schatte ze hem in als een groentje, dat als zoveel mannetjes van rond de twintig ervaring in de liefde wilde opdoen. Hij had de slungelige benen van een opgroeiend veulen en smalle dijen die nog niet uitgebot waren. Geamuseerd keek ze in de diepzee-groene ogen.

'Hoe komt een bleue Belg aan zoveel wetenschap?' plaagde ze.

Hij gaf toe. 'Jij kunt van mij leren. Eigenlijk zou jij mij moeten betalen voor lessen in de liefde.'

'Haha, dat wil ik wel eens zien.'

'Wedden? Ik betaal dubbel als ik klaar kom. Ik betaal niets, als ik jou klaar maak.'

Ze trok de rimpel in haar neus waar hij later zo verzot op zou raken, die hij haar pretrimpel zou gaan noemen.

'Profs komen niet klaar met klanten.'

'Durf je niet?'

'Kom maar op!'

Het gebruikelijke halfuur op de menukaart van hoertjes, werd een uur, twee uur en liep uit tot diep in de nacht. De muilkorf om zijn penis raakte al snel los, het condoom zwierf als een stille getuige tussen de lakens. Ze merkten het geen van beiden. Hij herinnert zich hoe hij het zaad dat met 45 kilometer per uur voortraasde onderweg naar de donkere warmte in haar schoot, afremde door aan zijn moeder te denken - dat hielp altijd meteen - ditmaal verslapte de erectie nauwelijks. Het sperma klopte, ramde maar door. Hij sprak zijn ongeboren nakomelingen in stilte toe. 'Wacht jongens, wacht!'

Veroveren is een kwestie van timing en hij ging inmiddels voor een trofee die het winnen van een weddenschap zwaar overtrof. Want tijdens de Nacht van de Kama Sutra, verloor hij zijn hart.

De wedstrijd eindigde in gelijk spel. Ze kwamen tegelijk klaar met lichamen zo verstrengeld dat hij niet wist of het zijn hand in haar haren was, of haar voet tussen zijn benen die eerder schokte, waarna beide lichamen volgden - *out of control*. Ze lagen allang niet meer in het roze gedekte bed, maar ernaast en eronder. Hij stootte zijn hoofd. Zij lachte. Hij kreeg kramp in zijn linkerkuit, waarna ze hem masseerde, wat hem weer opwond, en weer, en weer.

In de vroege ochtend hief ze haar hoofd op uit zijn oksel en vroeg gespeeld wanhopig: 'Wie heeft gewonnen?'

'De uitslag is onbeslist,' antwoordde Gilles. 'We moeten doorgaan.'

Tunileak Bunga in Carthago

S E C R E T SECTION 01 OF 05 TUNIS 000492
S I P D I S

datum: 7/11/2007 14:09
refid: 10TUNIS113
bron: Ambassade Tunis

classificatie: VERTROUWELIJK

Twintig jaar geleden namen president Ben Ali en zijn tweede vrouw Leila Trabelsi hun intrek in de paleizen van Tunesië, waaronder het megalomaan wit ommuurde huis dat neerkijkt op Carthago. Een stille trap achter de carport van de presidentiële hut leidt rechtstreeks naar de archeologische site.

Er staan verkenningstorens opgesteld alsof iemand levensecht Stratego speelt. Een spel dat met grote ernst gespeeld wordt. In de torens tussen mediterrane flora draaien groen verdekte bewakers hun indrukwekkende automatische geweren verveeld rond. Het vizier is gericht op te nieuwsgierige toeristen. Borden roepen in verschillende talen: 'Verboden om deze kant op te fotograferen'. Mocht iemand toch zijn camera trekken, dan tuigen de lopen gretig omhoog, zichtbaar bereid om roffelend vuur te spuwen. Maar meestal is het rustig.

Amerikanen en Europeanen die met bussen vanuit de all inclusive hotels worden aangevoerd om een dagje cultuur te snuiven, zijn allerminst geïnteresseerd in de behuizing van de dictator.

Ben Ali leeft in het paleis van zijn voorganger zonder lessen te trekken uit de getuigenissen van de ruïnes. Verkruimelde graven, fora en afgebrokkelde residenties die nu worden bewoond door klein ongedierte en insecten, vertellen het verhaal van verval van grote volkeren. Een waarschuwing zou je denken, tegen de hoogmoed van de macht. Ze spreken van de gewelddadige cyclus waar iedere tiran al zo lang als de geschiedenis bestaat, in rondtolt. Stenen getuigenissen van het moment waarop de goden je in de steek laten en je wordt overreden door de karren en paarden van een ander die nog niet aan vraatzucht is bezweken en jong, gespierd, vol brute vernietigingskracht jouw zetel komt opeisen.

Onder Ben Ali dient het roemruchte Carthago niet als tempel der vergankelijkheid. De tuinen, graven en gangen zijn bezaaid met lampen voor nachtelijke feesten en partijen met Italiaanse en Libische machthebbers. Orgiën die de geschiedenis uitdagen - kom dan, pak me dan – zodra de toeristen van die dag weer gestrekt aan het zwembad liggen en zoveel eten en drinken als maar kan.
Het is toch al betaald. Alles inbegrepen. Moeders smeren hun kinderen in met zonnebrandcrème, de rode ruggetjes moeten geholpen worden met het opbouwen van pigment. Tunesische obers en kamermeisjes glimlachen gedienstig naar de volgevreten westerlingen en schenken nogmaals bij. Onderdanig naar toeristen en machthebbers - het verschil is nauwelijks te proeven - legt de Tunesiër zich neer bij het lot.

Zodra de zon onder is, toasten de hotelgasten en waggelen op lokale muziektonen over de dansvloer. In de achtertuin van het presidentiële paleis verzamelen zich de elites van Noord-Afrika, Zuid-Europa, Rusland en menig verdwaald dictatortje of premiertje met vrouwen en kinderen in de all inclusive ruïnes. Ook hier is alles al betaald, denkt men.

Het is op zo'n feest dat de enige dochter van Muammar Ghadaffi, de wonderschone Aisha, Silvio Berlusconi verleidt tussen het los gespatte mozaïek van Romeinse gangen. Naar eigen zeggen en reputatie is Silvio een goed minnaar die het woestijnzand uit haar blond geverfde lokken kan schudden, woest als haar vader, erotisch Europees en oppermachtig tot in de hak van zijn gelaarsde land. De kalende Italiaan zou haar opa kunnen zijn, maar Muammar ziet de voordelen van deze vrijage die de betrekkingen tussen Libië en Italië verder ineensmelt.

Zo een goed vader betaamt, waakt hij ook over de reputatie van zijn dochter. Hij heeft haar uitgehuwd aan een neef van weinig karakter. Als je maar getrouwd bent. Getrouwde vrouwen kunnen doen waar ze zin in hebben, zolang ze maar een klein beetje discretie betrachten. En ... kinderen baren.

Aisha begrijpt haar ambigue rol in het spel om de macht dat zich voor vrouwen voornamelijk achter sluiers voltrekt. Ze wisselt moeiteloos van moeder naar minnares. Van woestijnroos naar toga. Van diva naar legeraanvoerster. Mocht de situatie toch netelig worden, dan weet ze zich gesteund door de brute kracht van haar achternaam waarvan de lettergrepen wapens, olie en goud spellen.

De auteur

Caro Sicking, Tilburg, 30 mei 1963, studeerde Nederlandse taal- en letterkunde aan de Rijksuniversiteit van Leiden, waarna ze in diverse galeries werkte en schreef over beeldende kunst.
In 1996 verlegde Sicking haar werkterrein naar de sociaaljuridische begeleiding van uitgeprocedeerde vrouwen en kinderen, maar bleef voor kunstbladen schrijven.

Sinds 2003 werkt Sicking als onafhankelijk schrijver, vaak samen met Frank van Empel. Beiden zaten in de redactie van verschillende magazines, waaronder *Mixed*, over wereldmuziek. Najaar 2013 brachten zij *JES! Towards a Joint Effort Society* uit, een nieuw politiek engagement model. In april 2015 verscheen *Gewoon doen!* over het gedachtegoed van de gelijknamige werknemerscoöperatie. Co-auteur is Remmelt Schuuring. *Gewoon doen!* combineert fictie met non-fictie.

Sicking publiceerde de romans *Nin* (2010) en *Wat de Hel!* (2011, 2e druk 2014).

'Asfour is fictie, gebaseerd op ware gebeurtenissen. In het boek onderzoek ik de worsteling van de moderne mens in een chaotische wereld. In hoeverre bepaalt een individu het eigen lot te midden van krachten waar hij of zij geen invloed op heeft? Krachten die voor het merendeel onzichtbaar en ongekend zijn.'

Asfour, over verraad
ISBN: 978.94.90665.203
Auteur: Caro Sicking
Omslag: Kai Kuper www.kaikuper.com
Uitgave van Studio nonfiXe www.studiononfixe.nl
Vught, Nederland, 2015
© alle rechten gereserveerd

verwacht in januari 2016

nonfiXe
the power to differ

nonfiXe
the power to differ